

Universitat de Lleida

GUIA DOCENT
EXCLUSIÓ SOCIAL

Any acadèmic 2014-15

Informació general de l'assignatura

Denominació	EXCLUSIÓ SOCIAL
Codi	101715
Semestre d'impartició	2n Q Avaluació Continuada
Caràcter	Obligatòria
Nombre de crèdits ECTS	6
Crèdits teòrics	0
Crèdits pràctics	0
Departament/s	Geografia i Sociologia
Modalitat	Presencial
Informació important sobre tractament de dades	Consulteu aquest enllaç per a més informació.
Idioma/es d'impartició	Català
Grau/Màster	Grau en treball social

ANNA MATA ROMEU

Objectius acadèmics de l'assignatura

- Conèixer i diferenciar els conceptes de Pobresa, Exclusió i la seva significativitat en les Ciències Socials.
- Saber aplicar aquests coneixements per tal de comprendre els processos socials que aborda el Treball Social.
- Comprendre la dimensió social dels processos que en la nostra societat afavoreixen la cohesió o, per contra, generen situacions exclusògenes per a alguns dels seus membres.
- Analitzar els col·lectius que, per factors diversos, es troben en una situació d'especial vulnerabilitat o risc social.
- Abordar amb eficàcia la lectura i el comentari crític de textos relacionats amb la matèria.
- Saber analitzar les situacions de conflicte social, competència i desigualtat que l'exclusió genera.
- Abastir els fenòmens d'inclusió-exclusió social com quelcom canviant, sensible als canvis polítics i socials i com a conseqüència de diversos factors que mantenen una relació antagònica o dialèctica en el seu sí.
- Comprendre i analitzar el rol dels poders públics i de les entitats socials per tal de combatre l'exclusió social.

Competències

- Capacitat crítica, d'anàlisi i síntesi.
- Aprenentatge autònom i adaptació a situacions novadores.
- Analitzar i avaluar els problemes i necessitats socials presents en la societat.
- Investigar els nous fenòmens i escenaris en els quals es pugui realitzar algun tipus d'intervenció social.
- Respecte als drets fonamentals d'igualtat entre homes i dones, a la promoció dels Drets Humans i als valors propis d'una cultura de pau i de valors democràtics.

Continguts fonamentals de l'assignatura

MODUL I. CONTEXTUALITZACIÓ.

1. NOVES TENDÈNCIES EN DESIGUALTAT I CRISI DE L'ESTAT DEL BENESTAR A EUROPA:

- 1.1. Les formes d'assistència tradicionals.
- 1.2. Naixement dels moderns sistemes de protecció social.
- 1.3. De la crisi fiscal a la crisi de legitimitat.
- 1.4. Particularitats de l'Estat del benestar a Espanya.
- 1.5. El nou escenari: la reestructuració i diversificació del sistema.
- 1.6. Les noves lògiques d'exclusió i d'integració.

2. LA CRISI DEL MODEL DE CIUTADANIA:

- 2.1 El concepte de ciutadania social. Els drets civils, polítics i socials com a fonaments.
- 2.2 Mutacions en els processos de socialització i identitaris.
- 2.3 Noves formulacions de la ciutadania social.
- 2.4 Les infraclases.

3. LA FUNCIÓ DEL TREBALL EN LES SOCIETATS POST-DESENVOLUPADES:

- 3.1. Conceptualització de l'ocupació i el treball.
- 3.2 El recorregut cap a un model de treball assalariat. Les successives revolucions tecnològiques i els canvis en la funció del treball.
- 3.3 El treball com a factor d'integració social.
- 3.4 La desocupació. Repercussions.
- 3.5 Escenaris futurs per a l'ocupació i els seus efectes sobre els models d'integració.

MODUL II. ELS CONCEPTES.

4. LA CONCEPTUALITZACIÓ DE LA POBRESA:

- Pobresa : moderada, relativa i severa
- Els llindars de pobresa
- La pobresa a Catalunya i Espanya

5. LA CONCEPTUALITZACIÓ DE L'EXCLUSIÓ SOCIAL:

- 5.1 Perfils i fisonomia de l' exclusió social
- 5.2 Dimensions i conjuntures
- 5.3 Els processos de Integració – Vulnerabilitat - Exclusió

6. FACTORS QUE GENEREN INCLUSIÓ/ EXCLUSIÓ SOCIAL:

- La vivenda
- El treball
- L'educació
- L' "ètnia"
- Els recursos econòmics
- La salut
- La xarxa social
- Altres

MODUL III. POLÍTIQUES PÚBLIQUES I ESTRATÈGIES VERS LA INCLUSIÓ SOCIAL.

7. ELS COL·LECTIUS VULNERABLES:

- Els ancians
- Els disminuïts
- Les dones

- Els joves
- Els aturats majors de 55 anys
- Els estrangers
- Les persones amb poques habilitats
- Altres

8. LA INTERVENCIÓ SOCIAL CONTRA L'EXCLUSIÓ SOCIAL.

8.1. Actuacions dins l' U.E.

8.2. Actuacions a l'Estat Espanyol.

8.3. Actuacions en l'àmbit autonòmic.

Eixos metodològics de l'assignatura

Les 150 hores de la matèria que ha de dur a terme l'alumne s'organitzaran amb les següents activitats d'aprenentatge:

- Activitats presencials: 60 hores
 - 42 hores en gran grup. En elles es combinaran les sessions magistrals fomentant la participació activa de l'alumne, sobretot amb els temes més actuals i del seu interès.
 - 18 hores en petit grup. En aquestes es duran a terme les següents activitats d'aprenentatge dirigides per la professora:
 - 12 hores. Lectures Presentacions/exposicions dirigides sobre temes més específics relacionats amb el programa.
 - 2 hores: tutoria pels grups que han de preparar les presentacions.
- Activitats no presencials: 90 hores
 - 25 hores. Lectura de textos del temari i recensió de 10 pàgines.
 - 20 hores. Estudi temari.
 - 22 hores. Lectures sobre temes més ampliadors del programa.
 - 10 hores. recerca informació complementària
 - 3 hores proves avaluació.

Pla de desenvolupament de l'assignatura

SESSIÓ	MODALITAT (P/NP)	DESCRIPCIÓ	OBJECTIUS	TASQUES PROFESSOR/A	TASQUES ALUMNES	% AVALUACIÓ
MÓDUL 1 8 horas	Presencial	Exposició teòrica dels continguts de la matèria	Facilitar informació als alumnes. Promoure actituds crítiques i comprensives. Estimular la motivació	Preparar continguts, planificar activitats alumnes, reforç de continguts	Reflexió sobre continguts, participació en les sessions, completar continguts	Prova escrita 25%
MÓDUL 2 18 horas	Presencial	Exposició teòrica dels continguts de la matèria	Facilitar informació als alumnes. Promoure actituds crítiques i comprensives. Estimular la motivació	Preparar continguts, planificar activitats alumnes, reforç de continguts	Reflexió sobre continguts, participació en les sessions, completar continguts	Prova escrita 25% Actividades lectura 25%
MÓDUL 3 16 horas	Presencial	Exposició teòrica dels continguts de la matèria	Facilitar informació als alumnes. Promoure actituds crítiques i comprensives. Estimular la motivació	Preparar continguts, planificar activitats alumnes, reforç de continguts	Reflexió sobre continguts, participació en les sessions, completar continguts	Actividades lectura 25%

Sistema d'avaluació

nº	Puntuació	Activitat/ Prova	Data
1	29%	Prova Escrita, conceptual (5prg.)	24 Març
2	28%	Presentació Oral	Setmanes 8 a 15
3	18%	Activitats presencials a l'Aula	Setmanes 7 a 15
4	25%	Prova escrita, de tipus pràctic	25 Maig

CONSIDERACIONS:

Les quatre activitats són obligatòries. Si hom no fa alguna de les proves, en aquesta tindrà un 0 de puntuació.

Per fer mitjana cal obtenir 3 punts (sobre 10) en cada prova/activitat.

Els grups han de ser de 4 persones, identificades la segona setmana, dia en que es repartiran els temes. Per a l'activitat 2 i la 3 els grups hauran de ser els mateixos.

En relació a les presentacions orals el temps d'exposició és de 40 min. Es valorarà per a l'avaluació:

- capacitat de síntesi
- capacitat d'anàlisi
- claredat expositiva
- saber transmetre idees principals
- temps d'exposició
- mitjans atractius: power point, resums, vídeos, etc.
- Cal dur preparades tres preguntes per al grup, per al debat
- Molts textos tenen una introducció similar. No repetir allò que ja s'ha dit. Emfatitzar els resultats, allò que vol transmetre el text.

En relació a les activitats a l'aula, seran a partir de materials i textos aportats per la professora, que es treballaran en els grups de treball constituïts. És una activitat presencial, no s'acceptaran treballs de persones que no han assistit a classe.

- Adelantado, J. (coord.) (2000): Cambios en el Estado del bienestar. Barcelona, Icaria
- Beck, U. (2000) Un nuevo mundo feliz. La precariedad del trabajo en la era de la globalización. Barcelona, Paidós.
- Bernuz, M^aJ. y Susín R. (2003) Ciudadanía. Dinámicas de pertenencia y exclusión. Logroño, Universidad de La Rioja.
- Castel, R. (1997) La metamorfosis de la cuestión social. Barcelona, Paidós.
- Castells, M. (2003) La sociedad red. Madrid, Alianza.
- Dubet, F. y Martuccelli, D. (2000) ¿En qué sociedad vivimos? Buenos Aires, Losada.
- Documentos de Casa Árabe (2007) Musulmanes en la UE: discriminación e islamofobia. Madrid.
- Estivill, J. (2003) Panorama de la lucha contra la exclusión social. Conceptos y estrategias. Ginebra, Oficina Internacional del Trabajo- SETP.
- Félix Tezanos, J. (2005) Tendencias de exclusión social y políticas de solidaridad. Madrid, Sistema.
- Fernández García y De la Fuente (2009) Política Social y Trabajo Social. Madrid Alianza.
- Fundació Bofill (2003) Les desigualtats socials a Catalunya. Barcelona, Mediterrànea.
- Fundació "Un sol món" de Caixa Catalunya (2009) La pobresa a Catalunya. Barcelona.
- Gil Vila, F. (2002) La exclusión social. Barcelona, Ariel.
- Gorz, A. (1998) Miserias del presente, riqueza de lo posible. Barcelona, Paidós.
- Hernández Pedreño, M. (2008) Exclusión social y desigualdad
- Informe de la Inclusió Social a Espanya (2009). Observatori de la Inclusió Social. Obra Social Caixa Catalunya.
- Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales (2008) IV Plan nacional de acción para la inclusión social del Reino de España
- Moreno, L. (2002) Pobreza y Exclusión: La "malla de seguridad" en España. Madrid, CSIC
- Pérez Eransus, B. (2005) Políticas de activación y rentas mínimas. Madrid, Foessa.
- Rodríguez Cabrero, G. (coord.) (2002) Apuntes sobre Bienestar Social. Madrid, Universidad de Alcalá.
- Rubio, M.J. y Monteros, S. (2002) La exclusión social. Teoría y práctica de la intervención. Madrid, CCS.
- Santos Ortega, A. y Poveda Rosa, M. (2002) Trabajo, empleo y cambio social. València, Tirant lo Blanch.
- Subirats, J. i Gomà, R (2003) Un paso más hacia la Inclusión Social. Generación del conocimiento, políticas y prácticas para la inclusión social. Barcelona, UAB.
- Tejero, E. i Torradella, L. (2005) Vides al descobert. Els mons viscuts del fenomen dels "sense sostre". Barcelona, Mediterrànea.
- Tortosa, J.M. (2001). Pobreza y perspectiva de género. Barcelona. Icaria.
- Van Parijs, P. (2006) La renta básica. Una medida eficaz para luchar contra la pobreza. Madrid, Paidós.

WEBGRAFIA

PNUD: < <http://www.undp.org/spanish>>

TV3/ 30 minuts <http://www.tv3.cat/pprogrames/30minuts>